

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvezčer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstre-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 4 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravnosti naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnosti telefon št. 85.

Slovenci in Slovenke!

Pretekli teden se je bil v naših slovenskih mestih in trgi na Kranjskem boj z godo vinškega pomena.

Proti slovensko mislečemu meščanstvu so se vzdignili v bratovskem sporazumu in jedinstvu prikriti in neprikriti privrženci mednarodnega klerikalizma in zastopniki nemštva na Kranjskem.

Iztrgati so hoteli slovenskemu meščanstvu iz rok ponosno slovensko trobojnico in jo nadomestiti s črno-rdeč-zlato in belo-rumeno zastavo.

Slovensko meščanstvo je pa poskušen napad na slovenski značaj slovenskih naših mest in trgov zmagovalno odbilo.

Kakor slovensko meščanstvo v naših slovenskih mestih in trgi na Kranjskem, pokazal je pa tudi bratski narod hrvatski in srbski pri volitvah pretekli teden, da je zvestin neustrašen čuvav svojih narodnih svetinj.

Bratski narod hrvatski in srbski je izvojeval pri zadnjih saborskih volitvah na celi črti tako sijajne zmage, da ga občuje ne samo ves slovenski, tem več tudi ves kulturni svet.

Pretekli teden so pa tudi naši severni bratje Čehi po deset in desetletnem trdem in neizprostnem boju zmagonosno zavzeli za nemško trdnjava veljajoči biser južne Češke: ponosne Budjejevice.

Češka žilavost, češka vztrajnost sta češkemu narodu priborili nazaj eno najvažnejših njegovih postojank.

Slava ti češki vztrajnosti in žilavosti!

Slava pa posebno prvoribitelj budjejeviških Čehov in prvemu deželnemu poslancu budjejeviškemu dr. Zatki.

Slovenci in Slovenke!
Bodočo soboto ali dne 7. marca 1908 se zbero v naši beli Ljubljani novoizvoljeni slovenski deželní poslanci slovenskih mest in trgov.

V trajen spomin sijajne zmage slovenske narodne misli, v trajen spomin sijajnih zmag bratskega naroda hrvatskega in srbskega, v trajen spomin zgodovinskega zavzetja Budjejevic po junashkih bratih Čehih in na čast novoizvoljenih slovenskih deželnih poslancev naših slovenskih mest in trgov se vrši.

V soboto, 7. marca 1908 ob 8 uri zvezčer

U veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani rodoljubno slavje.

Tega rodoljubnega slavja naj se udeleži vsak zavedni Slovenec, vsaka zavedna Slovenka.

Prihitite pa tudi vi drugi slovanski bratje na to slovansko slavje.

V Ljubljani, 4. marca 1908.
„Slovensko društvo“ v Ljubljani.

Pomladanski veter.

Krepak veter je zapiral po slovenski domovini. Otaj je oledenost, ki je bila nastala, razginal je mizame, s katerimi je bilo napolnjeno ozračje. Prav pomladansko je zapiral ta veter, kakor bi oznanjal politično pomlad.

Volitev v kranjskih mestih in trgi so bile nadvse impozantne manifestacije meščanske solidarnosti in narodne zavednosti. Pri teh volitvah se je vzdignilo narodno meščanstvo zoper sovražnike mestnega prebivalstva in zoper sovražnike slovenske narodnosti, ki so se pod vodstvom vlade zdržali na skupen boj, in po-

razilo je to koalicijo na celi črti in jo potepalo v prah.

Zmaga v kranjskih mestih je zmaga meščanstva nad tistimi, ki hčajo mesta potlačiti pod svoj podplat. Meščanstvo se dobro zaveda, kje so njegovi sovražniki. Kdo je proglašal v državnem zboru kranjska mesta in trge za sama gnezda, ki nimajo nobene pravice, voliti ločeno od kmečkih občin. Šusti in tisti, ki sta pri razpravah o volilni reformi za državni zbor proglašala kranjska mesta in trge za umazana gnezda, in ki sta izdala in prodala izvenkranjske Slovence samo za to, da sta dobila na svojo stran vlado in Nemec ter kranjska mesta — izvzemši Ljubljano — oropala vsakega zastopnika v državnem zboru. Meščanstvo se je tudi zavedalo, kako je ta stranka dogovorno z Nemci in v vlado pri farnozemcu načrtu za deželnozborsko volilno reformo hotela mestom in trgom priklopiti toliko vasi, da bi meščanstvo prišlo ob ves vpliv in bi kmečke vasi gospodovalo nad mesti, dočim bi ostal veleposetnikom ohrajen njih vnebovprični privilegij. To spozmanje, zavest skupnosti mestnih interesov je ustvarilo tisto meščansko solidarnost, ki je pri volitvah tako sijajno premagala nasprotnike.

Drugi moment, ki je dvignil meščanstvo, da je šlo tako žilavo v boj, je bila nevarnost, ki je pretila slovenski narodnosti. Okrog narodne trobojnici se so zbrali slovenski meščani, videč, da so si podali roke izdajalski klerikale in očitni sovražniki slovenske narodnosti. Nemci so javno pripoznali, da imajo svoje pakete s klerikale. V smislu tega paketa je bil očiten nemškatar in notoričen pristaš nemške stranke postavljen za kandidata v gorenjskih mestih in javno so šli Nemci in nemčurji v boj za kandidate, ki so se zavezali, da bodo izpolnjevali določbe nemško-klerikalne paketa. Kdor ni slep na obe očesi, je videl narodno nevarnost, ki je pretila z mnogo kandidatov nemšursko-klerikalne zveze in kdo narodno čuti, ta je šel tudi v boj za slovensko stvar.

Ni jih še bilo takih volitev na Kranjskem. Klerikale, Nemci, nemčurji in kruhoboreci so se združili na skupno vojno zoper narodno-napredsko stranko. Na delu je bil ves vladni vpliv, ves nemški kapital, vsa agitacijska moč duhovščine. Kar zamoreno umrljivi ljude storiti, to je storila vladno-klerikalno-nemška zveza, a tudi proti tej kolosalni moči je na ce-

pozornost, posvečeno moji osebi... .

»Vi zahtevate, naj se ne zanimam za vas, naj ne občujem z vami!« se je čudil marki. »Kako morete kaj takega zahtevati?«

»Prosim vas, gospod marki, da tako storite,« je zahtela Klarica.

»A zakaj to zahtevate?« je vprašal marki. »Ali sem vas mar razčilil?«

»To ali sem vas mar razčilil,« je bilo izrečeno sicer ljubeznivo, a vendar z neko držnostjo, prav kakor bi bil hotel marki temu vprašanju dati nekoliko ironičen značaj. Klarica je to takoj čutila. »Tako govoril gospodar z ženo svojega uslužbenca.« To je bil občutek, ki ga je imela Klarica v tem trenotku in ta občutek je razginal plahost, ki jo je bila prevezla v trenotku, ko je markija zaledala za seboj.

»Razčilili me niste,« je rekla Klarica z nekoliko večjo energijo, kakor je je doslej kazala. »Razčilili me nikakor niste. Ali tudi najmanjši izraz vaših simpatij do moje osebe ima na sebi nekaj nepričakovanega, nekaj nenavadnega... .«

»Ah, torej ste vendar nekoliko nevoljni, da toliko časa nisem spoznal, kako krasna ste in vredna ljubezni,« je vzkliknil marki. »Zaslužil sem si to vašo nevoljo, a prisegam

li črti zmagala slovenska meščanska stranka. Pomladanska burja je zašumela in podrla vse upre združenih napsotnikov. Če klerikalno-nemška zveza z daj ni mogla zmagati, potem tudi še v desetletjih ne bo, zakaj poskrbeti se bo dal, da ne bo vlada več tako postopala kakor sedaj in obračunalo se bo tudi z izdajalcem slovenske stvari.

Pomlad naznanjajo tudi volitve na Goriškem. Uspeh, ki je bil dosegzen na Goriškem, naj bo pozitivni izid že kakršenkoli, spada med največje pojave, kar smo jih doživel v zadnjih dvajsetih letih. Goriška dežela je po večini manifestirala, da je protiklerikalna. Kdo bi bil kaj takega pričakoval! Goriška se tako razvija — v sosednji Notranjski pa vladila mrtilo. Klerikale je velikanski uspeh na Goriškem popolnoma konsterniral. V strahu so, da bo ta silni pojav ljudske zavednosti na Goriškem moralno vplival čez deželno mejo in vzbudil novo življenje na Notranjskem, ki je vedno veljalo za najzavadenje slov. pokrajino, da je od vsega sveta ločena in zapuščena Belokrajina pri zadnjih volitvah tako daleč prekosila.

Ej, zdi se nam, da vstaja res pomlad na Slovenskem in da bodo letosne volitve začetek novi dobi v našem javnem življenju.

Kriza v delegacijah.

Dunaj, 5. marca. Danes se je zbral ministrski svet ter razpravljal o položaju, ki je nastal vsled sklepov vojnega odseka. Obenem je imel predsednik avstrijske delegacije dr. Fučs posvetovanje z vojnim ministrom, kako bi bilo rešiti v odseku in plenumu predlog o zvišanju plač častnikom.

Budapest, 5. marca. Predsednik ogrske delegacije Barrabas je izjavil na vprašanje, kako stališče namerava zavzeti ogrska delegacija napram sklepom avstrijske delegacije: »Povedal sem kralju, da je izključeno, da bi ogrska delegacija dovolila zvišanje častniških plač za leto 1908, ker ni za to skrbljeno v proračunu za leto 1908. Kar se tice izjave vojnega ministra, da je zvišanje za leto 1909 brezpostojno zagotovljeno, morem le povedati, da je Schönaich tako trdil tudi glede leta 1908. Kvečemu lahko vogni minister nad to stvarjo pade. Zaradi častniških plač ni treba delegaciji sklicevati meseca maja, ker je vsak poskus zaman. Proračun je odobren, a več se za letos ne dovoli. Av-

vam, da je zdaj več ne zasluzim. Ni mate ga čestilca... .«

»Jaz sploh nimam čestilcev in bi se zanje tudi lepo zahvalila,« je skoro osorno rekla Klarica, a pogled v markijevi oči je v hipu razpial vso njenovo nevoljo, saj je čitala v teh očeh vse, kar je mislila, da ji hoče marki povedati, in kar je njen srecu željno pričakovalo, dasi jo je razum svaril.

»Izrazil sem se slabo,« se je polglasno opravičil marki. »Hotel sem reči, da ga ni na svetu moškega, ki bi za vas čutil to, kar čutim jaz. V mojem sreču, gospoda Klarica, gori ogenj, ki ste ga vi zanetili, moje duše se je polstilo hrepenenje... .«

»Prosim vas, gospod marki,« je hitro bolestno zavzdihnila Klarica, »nikar tako ne govorite... .«

»Ali vas tudi to žali?« je mehko in spošljivo vprašal marki in vzel Klaricino roko med svoji roki.

»Ne žali me..., a jaz tega ne smem poslušati... in nečem... .«

»Zakaj ne, gospoda Klarica.«

»Ne, ne... gospod marki... pušite me... Ko bi vi vedeli?«

»Kaj?«

»Ah nič... prosim vas le, pustite me, gospod marki... odidite... .«

»Umrite se, gospoda Klarica,« je nežno in prikupno rekel marki in poljubil Klaricino roko. »Bati se me ni

strijeti naj ne iztegajo preveč prstov, sicer se lahko zgodi, da tudi za leto 1909. ne dobe zvišanja častniških plač.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 5. marca. V današnji seji je proračunskega odseka degnal poglavje »državne železnice«. Posl. dr. Korosec je navajal želje agrarcev glede transporta žive živine, zateval je, naj si nabavi Južna železnica hladilne vozove za prevažanje mleka in rib. Kritikoval je germanizatorične tendence pri železnicah, posebno na Koroškem, kjer potnika opsujejo, ako zahteva vozni listek v slovenskem jeziku. Dočim so lahi v Celovcu še brez ugovora sprejemali slovenske tovorne liste, jih sedaj odklanjajo. Končno se je pritoževal, da so na progi Celje-Velenje le nemški napis. — Ker so socialni demokrati zahtevali, da bi celokupna vlada takoj izvajala posledice, ako bi se ta predlog sprejel. — Železnični minister dr. Derschatt je odgovarjal vsem predgovornikom ter načrpal, da je v proračunu treba šteiti, ker so lahi izdatki znatno presegali dohode. — Posl. dr. Ellenbogen je zagovarjal svoj predlog ter dokazoval, da bo zvišanje tarif pokrilo teh 20 milijonov. — Posl. dr. Kraemer je poudarjal, da je za železnične uslužbence treba nekaj storiti, da se jih ne tira zopet v pasivno resistenco, toda iz proračunskega vzroka ni mogoče slediti dr. Ellenbognu. — Pri glasovanju je bil dr. Ellenbognov predlog odklonjen, vse postavke proračuna pa so bile sprejeti nesprejemene. Odklonjen je bil tudi predlog poslanca Malika glede podprtavljenja južne železnice.

Deželnozborske volitve na Češkem in Gališkem.

Praga, 5. marca. Češki deželni zbor šteje 242 poslancev. Od teh je 6 virilistov, 70 poslancev veleposilstva, 98 Čehov (ker so pridobili Čehi tudi mestni mandat v Budjejevicih), 68 Nemcev. Ožje volitve še niso bile v kmečkih občinah v Tahavu in Zateu. Češki mandati se razdelijo po strankah: 38 Mladočehov (dosedaj 65), agrarci 43 (dosedaj 23), Staročehi 5 (dosedaj 6), radikalci 6 (dosedaj 3), realisti in klerikalci po 1 mandatu.

Ljubljana, 5. marca. Novi gališki deželni zbor je sestavljen sledеče:

bodite prepričani, da vam nisem samo resnično vdan, nego da vas tudi ljubim iz vsega srca.«

Izrečena je bila beseda, ki se je je Klarica najbolj bala in jo najbolj zelo slišati iz markijevih ust. A vzlje vse nežnosti in prikupnosti, s katero je govoril marki, je Klarica tudi v tem trenotku največjega razburjenja natančno spoznala, da to priznanje ljubezni ni prislo markiju iz srca. Zabolelo jo je to in prešinilo jo je spoznanje, da marki pač hrepeni po njej, da je pa ne ljubi resnično. »Zdaj,« si je rekla, »mi zatrjuje, da me ljubi, zdaj, ko je po lastni krividi prisiljen, dolgočasiti se v tej samoti, a prej me niti pogledal ni, prej se mu ni zdaleč vredno, da bi se le ozrl name, ki sem živila v njegovem senci in ki sem srečo vsega svojega senci.

»Izrečena je bila beseda, ki se je je Klarica najbolj bala in jo najbolj zelo slišati iz markijevih ust. A vzlje vse nežnosti in prikupnosti, s katero je govoril marki, je Klarica tudi v tem trenotku največjega razburjenja natančno spoznala, da to priznanje ljubezni ni prislo markiju iz srca. Zabolelo jo je to in prešinilo jo je spoznanje, da marki pač hrepeni po njej, da je pa ne ljubi resnično. »Zdaj,« si je rekla, »mi zatrjuje, da me ljubi, zdaj, ko je po lastni krividi prisiljen, dolgočasiti se v tej samoti, a prej me niti pogledal ni, prej se mu ni zdaleč vredno, da bi se le ozrl name, ki sem

73 poljskih konservativcev (dosedaj 93), 22 poljskih demokratov (dosedaj 18), 7 narodnih demokratov (dosedaj 8), 18 članov poljske ljudske stranke (dosedaj 5), 4 klerikalec (dosedaj 8), 21 Malorusov (dosedaj 14), 1 Nemec (kakor dosedaj), 3 brez stranke (dosedaj 2). K tem mandatom še pride 11 virilistov, in sicer 8 Poljakov in 3 Malorusi. Kakor vidimo, tudi pri severnih Slovanih pravda klerikalizem.

Ceško-nemško sporazumljjenje.

Praga, 5. marca. Češki in nemški zaupniki so že dobili povabilo za prihodnji torek in petek, da se jim razloži vladni program glede namevanega sporazumljjenja med obe ma narodoma. Vladni načrt obsegajo jezikovni zakon v obrisih. Natančeno besedilo se dožene šele v pogajanju med ministrskim predsednikom in voditeljem strank. Ministrski predsednik pa se bo kmalu posvetoval s parlamentarnimi voditelji vseh narodnosti, da jimi razloži, da za sedaj ni misliti na ureditev jezikovnih razmer drugje, kakor na Ceškem.

Položaj na Hrvaškem.

Zagreb, 5. marca. Pri ožji volitvi za okraj Novigrad je bil izvoljen vodja knečke stranke Radić s 150 glasovi, dočim je dobil njegov protikandidat dr. Ivića Franka le 90 glasov. Radić ima potemtakem dva mandata.

Budimpešta, 5. marta. Ogrska vlada se noče več direktno pogačati s srbsko-hrvaško koalicijo, temučjo bo napotila na bana, ako bi hotela dati jamstva, da začne sabor delovati. — Z druge strani se poroča, da hrvaški sabor ne ostane dolgo skupaj. Merodajni krogi so pripravljeni, da sabor odgode, kakor brž se pokaže najmanjši znak, da se redno delo ovira.

Avstro-Ogrska za Makedonijo.

Carigrad, 5. marca. Avstro-ogrski poslanik grof Pallavicini i je urgiral pri velikem vezirju odgovor turške vlade na skupno nato zaradi podaljšanja mandatov za reformne organe v Makedoniji. Obenem je tudi urgiral, zakaj turška vlada zavlačuje oboreženje macedonskega reformnega orožništva z Maušerjevimi repetirkami. S tem je avstro-ogrski vlada hotel pokazati ostalim velesilam, da ji z železniškim projektom skozi Sandžak niso vezane roke v reformni akeiji.

Pogodba zaradi države Kongo.

Pariz, 5. marca. Pogodba, ki se je ravnokar sklenila med belgijskim kraljem in belgijsko vlado, dolgača, da preide v državno last vsa država Kongo z vsemi takozanimi kronsksimi posestvi, le dohodki teh posestev se prepuste "kralju do njegove smrti. Nadalje je prevzela vrednost prestolonasledniku princu Albrehtu mora izplačevati letno rento 120.000 frankov, princezinji Klementini pa 75.000 frankov, pustiti se morajo koncesije raznim družbam, ki so sijih priboljubile na kronsksih posestvih; ustanoviti se mora fond 45 milijonov frankov za začeta in zasnovanja dela na kronsksih posestvih; ustanoviti se mora nadaljnji fond 50 milijonov iz kolonijskih sredstev, ki se izplačajo v 15letnih obrokih kralju v znak hvalnežnosti. Ta denar pa mora kralj, oziroma prestolonaslednik porabiti le za občekoristne namene v državi Kongo.

Dopisi.

Iz Bučke. Preteklo soboto nas je zapustil naš nadučitelj Strukelj. Bil je pri nas nekaj nad dve leti. A znali si je med tem časom pridobiti toliko — sovražnikov, da mu ni bilo več obstanka med nami. Saj pa tudi ni čudno, če ga je vse sovražilo, kar leže in gre, kajti hotel je tu pri nas vse narobe obrniti. V vsako najmanjšo stvarico je vtaknil svoj nos, in če si je kako reč v glavo vtepel, hotel je on na vsak način biti stvari voditelj, naj bode še tako brezpametna. Količko nepotrebnih stvari in koliko sovražta in nasprotstva, je zanetil med nami, to je znano le nam Bučkljanjarjem; kajti razen župnika Kutnarja in še par farovških podrepnikov ga ni nobeden maral. Kako tudi, ker je hotel biti absolutni »gospod« nad nami, a mi smo se mu po robu postavili, in izrinili ga iz Bučke in upamo, da ga ne bode nikdar več vrag prinesel k nam na Bučko; zakaj: mi se sami voditi znamo, a od Strukljev se »sekirate ne damo. Da mu je po Bučki žal, to kaže, ker je dan pred odhodom celo v šoli pred otroki točil krokodilske solze. Pač lahko, zakaj tu so mu ljudje veliko začnili nanesli, a mesto da bi bil hvaljen in vlijuden, je ljudstvo še »sek-

ral«, sodnisko preganjalo nevednega kmeta in občino v razne stroške spravljaj, tako da nam ni preostajalo drugega, kot vojska. Je že tak! Vsa ka reč se enkrat začne in enkrat konča na tem svetu; pa Štrukljevo tiranstvo nad nami se je začelo, a je malo časa trajalo, navzic ljubezni gosp. Kutnarja & Comp. Sedaj bodo morali menda Teršinar ter Jaklič in drugi v Dobrepolju iti na božjo pot k Struklju, da jih razsvetli, kadar bodo potrebeni kake pomoci proti nam. A glava je padla, klerikalni zmaj je pri nas umičen in ne oživi nikdar več. Vam g. Strukelj pa svetujemo: Ako hočete kaj več naklonjenosti od ljudstva, živite z njim, a ne proti njemu, drugače stavimo, da čez par let bude v Dobrepolju to kar je bilo na Bučki. Tole vam pa le povemo: Napuh spravlja v nesrečo, in pa: Kdor devet rokodelstev obenem opravlja, ne ume nobenega.

Ljubomir.

Grozovit požar v Clevelandu. Zgorelo je 138 oseb, med njimi 30 Slovencev.

Danes zjutraj nam je postal prijatelj iz Clevelandala slediče brzojavko: »Sola v Collingwoodu zgorela. Žrtev 173, med njimi 30 Slovencev.«

O tej grozoviti nesreči se poročajo slediče podrobnosti: »Ker je bila peč preveč zakurjena, nastal je v šolskem poslopju, v katerem je bilo nad 400 otrok, požar. Poslopje je imelo le dva odprtia izhoda, vsed česar je nastala pri vratih strahovita gnječa ter so večji manjše pomandrali. Med temi boji pri izhodu se je zrušilo prvo nadstropje in mnogo otrok je padlo v klet. Obupani starši in množica meščanov so morali gledati, kako so jim otroci živi goreli. Ko se je celo poslopje zrušilo, so nogramadili pred pogoriščem cele piramide ožganih trupel. Prvi dan so izvleki 146 trupel. Med ponesrečenimi so tudi štirje učitelji in šolski sluga z rodbino. Ognjegrascem se je posrečilo iz gorečega poslopja rešiti pet učiteljev in 105 otrok. Pred pogoriščem so se odigravali pretresljivi prizori. Obupani starši so razmetavali kopice ožganih trupel, da bi našli svoje ljubljence. Groza je prevzela vse gledalce, ko se je pokazalo, da lesteve ognjegrascev ne segajo do tretjega nadstropja, tako da so bili otroci z učitelji v tem nadstropju izročeni smrti, ker so bila stopnjišča že v plamenu. Prestrašeni otroci so skakali s tretjega nadstropja na cesto, kjer so bležali z razbitimi udi. Ko je prispevala iz Clevelandala velika lestva, je bilo v tretjem nadstropju le še malo živilih otrok, a v trenotku, ko so ognjegrasci pristavili lesto, se je zgornej nadstropje zrušilo, plemenit so švignili do neba, pretresljiv krik je šel skozi vrste množice, in vsi, ki so še bili v poslopju, so zgoreli. Glavna krivida zadene šolskega sluha, ki je peč preveč zakuril ter imel glavni izhod vključno opetovan prevedi do konca šolskega pouka zaklenjen. Pred glavnim izhodom so našli po požaru pet čevljev visok kup strašno ožganih trupel. Največ žrtev je Nemec, ker je kraj po večini koloniziran z Nemci. Pri požaru se je zgodilo tudi več junashkih činov. Neki Upton je skočil večkrat v goreče poslopje ter rešil 18 otrok, potem pa se je zgrudil na ulici ter izdihnil vsed ran. Neki oče je prihitel pred šolo kmalu po izbruhu požara. Ko je zaledal pri izhodu svojo hčerkjo stisnjeno v gnječe, skočil je k njej ter jo zgrabil za roko, da jo reši iz gnječe, toda nesrečnemu otroku je izdrži roko, nakar ga je popadla besnost, da je rjovel na tleh. Neko učiteljico so otroci v gnječe stisnili, da je umrla. — Šolska voditeljica je vsak teden po enkrat dajala signal, ki je na vnavadi po vseh ameriških šolah. Tudi to pot je dala tak signal, nakar so se otroci v mnenu, da se gre le za vajo, pologoma razvrstili v vrste ter po vojaško korakali iz šolskih sob. V hipu so švignili plameni iz kleti in v par manuh so objeli celo poslopje. Seveda je bil sedaj konec reda, in vse je planilo k ozkemu izhodu, kjer so se zagovzdili, da niso mogli ne naprej ne nazaj.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 6. marca.

— Volitve v kranjski veleposestniški kuriji. Danes je bila deželnozborska volitev iz veleposestniške kurije. Izmed 83 volilcev, jih je volilo 49. Izvoljeni so bili ti le nemški veleposestniki: Oton baron Apfaltrer, Anton grof Barbo, dr. Karel baron Born, Anton baron Coddelli, Fran Galle, Leopold baron Lichtenberg, Rudolf grof Margheri, Friderik baron Rechbach, Ettin Scholmayer-Liechtenberg in Josip baron Schwiegel.

— Deželnemu poslancu Engelbertu Gangiu so bili poslati iz Ljubljane ti le brzojavni pozdravi: »V imenu slovenskega in istrsko-hrvatskega učiteljstva, združenega v "Zavesti avstrijskih učiteljskih društev", čestitam k današnji sijajni zmagi. Živel vrli zastopnik kranjskega učiteljstva! Živel Tvoji zavedni volilci! L. Jeleno, predsednik. — V imenu Deželnega učiteljskega društva! Ti najiskrenje čestitam na častni izvolitvi, ki bo narodu, šoli in učiteljstvu v korist. Slava zavednim in zvestim Tvojim volilcem! Živel! J. Režek, predsednik. — „Ljubljansko učiteljsko društvo Ti čestita in se vesuli Tvoje zmage. Slava Tebi in zavednim Idrijanom! J. Dimnik, predsednik. — Tvoj ni pepela dan, Tvoj je vstajenja dan. Slava volilcem! I. ljubljanski učiteljski krožek. — Iskreno čestitamo! Slava in hvala zavednim idrijskim volilcem! Živili prijatelji naprednega učiteljstva in svobodne šole! II. ljubljanski učiteljski krožek“

— Celjski „Narodni List“ o volilnem boju na Kranjskem. Danasji „Narodni List“ piše med drugim o volitvah na Kranjskem tole: »Klerikalna stranka si ni upala postaviti v mestni skupini kandidatov stranke, ampak je dosegla s tajinskimi spletki v vseh mestnih volilnih skupinah, da so nastopili takozvani neodvisni kandidati, katere pa je stranka podpirala. Toda čuditi se je moral človek, da je te neodvisne kandidate z vso vnemo podpirala deželna vlada, da je šla klerikalcem v vsem in povsod na roko in še bolj čuditi se je moral vsakdo, da so za te neodvisne kandidate skupno vvlado in klerikalci šli tudi v boj Nemci in to ne morda samo eden ali drugi, ampak organizirano kot trdnata četa so združili Nemci svoje glasove povsod na neodvisne kandidate. Ljubljana voli 2 postanca. Narodna na predna stranka je postavila za kandidata dr. Tavčarja in dr. Trillerja. V trenotku, ko so izjavili vlada, Nemci in klerikalci, da bodo podpriali, katera so združili Nemci svoje glasove povsod na neodvisne kandidate. Ljubljana voli 2 postanca. Narodna na predna stranka je postavila za kandidata dr. Tavčarja in dr. Trillerja. V trenotku, ko so izjavili vlada, Nemci in klerikalci, da bodo podpriali, katera so združili Nemci svoje glasove povsod na neodvisne kandidate. Ljubljana voli 2 postanca. Narodna na predna stranka je postavila za kandidata dr. Tavčarja in dr. Trillerja. En, kar nas je posebno zanimalo, moramo poudariti: v „Novi Dobri“ se je vedno pisalo v tem tonu: dr. Ravničar je kot Sokol najčiščiš narodnjak, kar pa on dela kot politik, to nega kot Sokola nič ne briga. SLO se je namreč za to, ali je imel dr. Ravničar pakt z Nemci ali ne, ki so podpirali njegovo kandidaturo. On je začikal in vendar je na drugi strani razunal na nemške glasove. Mi odkot to priznavamo: ne verjamemo, da je imel pakt z Nemci. Vendar vključno temu moramo odločno izjaviti slediče: dr. Ravničar ni Sokol samo v sokolski telovadnici, ampak on je staresta slovenske sokolske zveze in kot tak je dolžan tudi kot politik tako nastopati, da ne omadežuje sokolske časti. Naše prepričanje je, da je bila njegova dolžnost kot Sokola in politika v eni osebi, takoj odložiti kandidaturo, kakov hitro so Nemci izjavili glasovati za njega in kakor hitro je torej mogel le trenutek upati, da bi v slovenski Ljubljani bil izvoljen s pomočjo nemških glasov.... Vključno temu je v slovenskih mestih in trigh zmagala sveža narodna misel nad brezdomovinskim, izdajalskim klerikalizmom, nad vladnim nasiljem in nad umetnim nemštvom na Kranjskem. Želim samo, da bi ta sveža narodna misel ne zaspala, da bi jo oni, katerim je poverjeno zaupanje, vzdržali med prebivalstvom v mestih in trigh, jo vzbudili in osvežili med ljudstvom sploh in to z vetrainment, odločnim delom med narodom“.

— Jutrišnje redeljujno slavlje se vrši v vseh gornjih prostorih „Narodnega doma“. Sodelovala bo polnoštevilna Društvena godba ter razna slovenska pevska društva, med temi polnoštevilno „Slavec“, ki je, kakor druga ljubljanska pevska društva, znan po krasnem in preciznem petju. Vabimo torej vse rodoljube in rodoljubkinje, da pridejo na to narodno slavlje, ki naj bo imposantno po udeležbi iz vseh slojev narodnega in na prednega občinstva. Kakor čujemo, pride na slavnost mnogo rodoljubov in rodoljubkinj z dežele, zato je dvojna dolžnost, da se vsak zavedni ljubljanski Slovenec in zavedna ljubljanska Slovenka udeležita te slavnosti. Jutri zvečer torej vsi v „Narodni dom“!

— Štrajk učiteljskih pripravnikov v Kopru. Priobili smo nekaj detajlov o dogodkih, ki so se izvršili dnevi med koprskimi učiteljskih skupinami in ravnatljivstvom ondotevne učiteljske. Dasi smo za preuredbine in preustrojitve na tem zavodu, vendar se ne moremo soglašati s potjo, po kateri hočajo dijaki doseči svoje zahteve. Predpisi so predpisani v vsak ravnatljiv se mora ravnat po predpisih, skoravno morda ve, da so krivčni za dajake. Pri koprskem učiteljskem je stvar ista, upoštevati se pa mora še sledede: Vsled sklepa istrskega dež. zobra je prevzela vlada preustrojitev učiteljske v Kopru v tem smislu, da premesti hrvaški del v Kastav, kamor sta se že preselila dve tečaji, slovenski del pa pojde na Gorisko. V Kopru bo ostal samo italijanski del. Na ta način bo odpadel oni monstre, da se na tem zavodu najvajejši in najtežji predmeti poučujejo v nemščini, t. j. v jeziku, ki je skor vsem kandidatom tuj. Za te spremembe so vedeli sedanj kandidatje učiteljske in do teh sprememb bi bilo gotovo prislo preje ali kasneje, ako bi se ne bili spustili v sedanje demonstracije. Dokler teh sprememb ni, se morajo kandidatje pokoriti obstoječim šolskim zakonom in predpisom, predvsem pa šolskemu redu in šolski disciplini. Ne pomaga nič se upirati. Dijaki škodujejo sami sebi, če se ne pokore. Zato jim je dobrohotno polegamo na srce, naj opuste svoj nepremisljen korak. Seveda so opravljene njih zahteve, a po tem potu, katerega so zdaj nastopili, jih ne bodo dosegli. Solske oblasti se ne bodo dale oplaščiti z demonstracijami, o tem smejo biti preverjeni, kakor smo mi prepričani. Kaj se doseže s takimi eksperimenti, dokazuje nam mariborski štrajk. Dasi so bili dijaki kolikor toliko opravljenci upreti se ne pedagogičnemu učitelju Majcenu in dasi se je v vseh listih slovenskih kakov nemških, na dolgo in široko podarjalo in dokazovalo, da je Majcen docela nesposoben se za nadaljnji pouk, je šolska oblast ostala trda. Dijaki so se moralni sramotno vrniti, prejeli hujše ali manjše kazni. Majcen je pa avanziral! Sebi in slovenskemu narodu store koperski slovenski učiteljski dobro, ako ubogajo naše nasvetne, ki jih gotovo niharevalo kako sovrašto do njih, ampak le ljubezen in dobrohotnost!

— V avdijenci pri cesarju je bil včeraj dež. vladni svetnik gosp. dr. Fran Zupanc. — Čast hrvatskim profesorjem. Iz zanesljivih virov smo zvezdeli, da so se izmed vseh uradnikov pri zadnjih hrvatskih volitvah najznačajnejše držali baš profesorji. To je veselo znamenje in čestitamo deželi, ki ima tako vzorne vzgojitelje mladine. Časi se bodo izpremenili. — Iz davne službe. Iz Lipnice pride v Celje davčni asistent Anton Gorinschegg, straten nemškutar. — Iz gledališke pisarne. Nocjo (par) se uprizori trejtijo v sezoni Sidney Jonesova operete „Geisha“. — Za nedeljo popoldne (za ložo: par) se pripravlja Schillerjeva petdjevščina zaloigra „Kovarstvo in ljubezen“ kot ljubljana in dijaška predstava ob znižanih cenah, zvečer (nepar) pa nastopi prvič na našem odru domača umetnika gospica Jarmla Gerbičeva v naslovni vlogi Dvořákové „Rusalke“. — Prihodnji teden gostuje g. Ignacij Boršnik kot Megušar v ljudskem igroku „Ob svojem kruhu“ (Das grobe Hemd), spisal Karel Weis, založen v prinesel lep znesek dobička za našo prekoristno šolsko družbo. Ples je bil tako animiran, ker se je vršil na ameriški način, tako da so imele vrle krasotice priliko pokazati svojo vztrajnost in neutrudljivost. Da je veselica tako lepo uspela je velika zasluga za predsednika odbora g. nadučitelja Kalana in g. F. Špirlja, ki je spretno vodil ples in aranžiral četvorke! Posebno hvalo pa zaslujijo domače gospice, ki so pri pomogli do tako živahne zabave! Obžalovati moramo samo, da so se nekateri domačini odtegnili veselici in odšli drugam; v slučajih, ko se gre v prid naše prekoristne šolske družbe, naj prenehajo vse občinske agente, ki se bodo v občini sestreljili, ter naj položi vsak svoj obolus: „domu na oltar!“ Pričakujemo, da nas naprednjaki in naprednjakinje kar najprej razvesele zopet s kako slično prireditvijo. Pri sprečjanju se je izzrebalo lepo število dobitkov, ki se za nje najlepše hvaljujemo dobrodušnim darovalcem!

— Ljubosumnost na staru leta. V Trbovljah je iz ljubosumnosti razparal trebuh 70letni Matija Jerman svoji 54letni ženi. Pred orožniki se je izrazil, da če ni sedaj mrta, bo pa potem, ko pride on iz ječa. Žena je kmalu umrla, ljubezni mož je pa pod ključem. — Premetni cigani. Pred kratkim so prišli trije cigani k Simonu in Ma-

ljani dne 1. maja 1908 ob 8. uri zjutraj na c. kr. učiteljski. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenosti preizkušajo je po predpisem službenem potu vložiti pravčasno tako, da bodo do 25 aprila v rokah izprševalne komisije.

riji Cimerman pri Sv. Marku pri Ptiju sene kupovat. Predno so napravili kužojo, so hoteli prorokovati Cimermanovima njuno prihodnost, zahtevali pa, da sta preje položila 4 K na mizo. To sta storila. Nato jima je eden izmed oiganov pomolil močno dneški robeč pod nos, čigar posledica je bila, da sta lahko verneža kmalo trdno zaspala. Čeprav so zdaj pokradli vse, kar so mogli v hitriči dobiti in kar je bilo pravipravo zanje. Ko sta se Cimermanova zbudila, ni bilo oiganov nikjer. Orožnikom se je posrečilo enega izmed njih izsludit. Ta je Juri Komar iz Cukovca na Hrvaskem. Pred mariborskim sodiščem je bil obsojen na 3 meseca ječ.

Tržaško prebivalstvo šteje zdaj 210 000 oseb. Pred petdesetimi leti je imel Trst samo 104.707 ljudi, leta 1810 pa 30.000.

Pokvarjena mladina. Menda ni zlepša kod mladina tako pokvarjena kot v Trstu. Dannadan beremo o buhodelstvih, ki jih dela ta mladina, seveda večinoma laška. Na pustno nedeljo je devetletni Lovrenc Petrič ukradel svojemu očetu 800 K ter jih s štirimi par let starejšimi tovariši pognal po grlu. Le 45 K so še resili. Iz takih otrok pač ne more nič dobrega postati.

Suspendiran notar. Notar Fr. Dubovič v Podgradu je začasno suspendiran, ker je proti njemu razpisana glavna razprava zaradi ponovjenja in se vrši zaradi enakega delikta še druga kazenska preiskava.

Brezični brzjav na otoku Visu. Trgovinsko ministrstvo namenava na otoku Visu napraviti brezični brzjav. Postaja bi bila v neposredni bližini mesta Visa, delovala bi 800 km v daljavo in služila bi tudi v privatem namene.

Demonstracije v cerkvi. V Vršnjici na Hrvaskem je ljudstvo preteklo nedeljo v cerkvi med pridigo demonstriralo proti župniku zaradi njegovega madžarskega obnašanja pri zadnjih volitvah. Da si je župnik rešil življenje, je moral pobegniti v bližnji Trakoščan.

Srbsko časnikarko društvo v Belgradu priredilo koncem tega meseca velik koncert na korist svojega pokojnjinskoga zaklada. Take koncerte prireja vsako lto in doslej so sodelovali pri teh prireditvah opetovanje operne pevke iz Praga in Zagreba. Letos se je obrnilo "Srbsko časnikarsko društvo" na "Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev" s prošajo, naj bi posredovalo, da bi pri letošnjem koncertu sodelovala ena izmed članic slovenske opere v Ljubljani.

Poskušen samomor. Včeraj okoli 10. si je v Česnovarjevem prenočišču v Kolodvorskih ulicah z nožem prerezl vrat delavea Vincenc Čelar, rojen 15. avgusta 1868 v Vodjenici pri Petrovcu in se smrtno nevarno poškodoval. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so poškodovanca prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Ponesrečenje se je, kakor kažejo vsi znaki, omračil um. Dospel je že včeraj z vlakom na Jesenicu ter tam ovadol, da so ga na vlaku v nekem predoru hoteli napasti trije Hrvatje, katerim se je pa vodkupil z 10 kromami, da so ga pustili v miru. Menda se jim je pa zdel že tam sumljiv, ker so ga dali zdravniško preiskati in je bil moželo razburjen in se je tako bal za denar, da je odposlal 450 K na Čeleno Vučovo v Petrovac. Ker so se napadaleci po njegovi izjavi odpeljali proti Ljubljani, so takoj brzjavili semkaj da jih primejo, a je takojščina policija dognala, da niti eden ni izstopil tukaj iz vlaka. Ob 8 uri 45 min. se je v Ljubljano pripeljal v svrhu kontrolacije z dozveznim nadpadcem jeseniški stražnik in ker ni tukaj ničesar bilo dograt!, ga je odvedel v navedeno gospino prenočit, sam pa potem odšel Kmalu ko je šel Čelar v spalnico, je več hišnemu hlapcu Ivanu Metelku, da naj ga udari ali vreže, da bode imel prejmir. Ko je pa nekoliko pozneje pripeljal Metelko v omenjeno sobo spät mizarskega pomočnika Antona Fajdiga, je ležal Čelar s prerezanim vratom že v krvi na tleh, poleg njega pa je bil velik nož. V isti sobi spēci žagar Ivan Wolf je na hrapi prestrašeno skočil s postelje in zbežal ven, ter se še le pomiril, ko je dogna, da se je izvršil samomor. Nesrečne najbrže še okreva, a kolikor smo mogli dosedaj poizvedeti, zelo blede in zahteva samokres, da bi se ustrelil.

Delavska gibanj. Včeraj se je odpeljalo v Heb 25 Hrvatov, 80 Hrvatov in Slovencev je prišlo iz Amerike, 30 Kočevarjev pa z Dunaja.

Izgubljene in najdene reči. Solska učenka Pavilna Supinova je izgubila srebrno žensko uro z zlato verižico. — Kuharica Katarina Kovacic je izgubila denarnico z manjšo uro denarja. — Soda, o katerih smo včeraj poročali, da je enega iz Ljubljance potegnil pekovski pomočnik Cimerman, eden pa je splaval dalje, da ponočnjaki vzel pri sodomernem gradu. Pred prulami in ju vrgli v

vodo. — Našla se je otročja kapica; izgubitelj jo dobi v mlekarni Kongresni trg 15.

Tedenki izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 16. februarja do 22. februarja 1908. Stevilo novorojenčev 29 (= 37,70 %), mrtvorojenčev 3, umrlih 18 (= 23,40 %), med njimi so umrli vsled nezgode 1, vsled samomora 1, za različnimi bolezni 16. Med njimi je bil tujev 9 (= 50,00 %), iz zavodov 11 (61,11%). Za infekcijoznimi boleznimi so obdelali, in sicer: za škrlatno 1 z dežele pripeljan v dež. bolnič.

Opatijske novice. Razmera pri električni železnici. V »Slovenskem Narodu« se je že omenilo, da vlada na tej železnici nered, da mu ga tako hitro ni para. Ravnateljstvo se je takoj pobrigalo, da napravi red, ki je pa trajal samo dva dne, sedaj gre pa zopet vse po starem. Sprevidnik zopet ne vedo, kdaj morajo odpeljati, niti kje se morajo križati z drugimi vozovi, vsled česar morajo popotniki, ko so že vozino plačali, med potomo sredi proge izstopati in hočeš nočeš vzeti pot pod noge proti svojemu cilju. Naj bi ravnateljstvo električne železnice v Opatiji vendar napravilo na tej progi red. Če uslužbenec beže od električne železnice, jih bolje plačajte, pa bodo ostali. — Čudne priča in zni. Na progi električne železnice Matulj-Opatija-Lovrana se vidijo po tablah nekake čudne prikazni v obliki napisov, da človek ne more nikakor dognati, v katerem jeziku so napisani. Na križpotu v Matuljih je pribita železna tabla, na kateri je komaj na drugem mestu nekaj napisano, kar bi moralo po imenu ravnateljstva biti hrvaško in kar se glasi takole: »Hodanje potrajanecia je zabranjeno,« a v vozovih te železnicu se pa sveti zopet na drugem mestu: »Zabranjeno je razgovarat sa konduktorom.« Tako irevarenje jezik je škandalozno in zahtevalo od ravnateljstva, da stori svojo sveto dolžnost in da napravi napise, kjer bo hrvaščina na prvem mestu, in sicer tako hrvaščina, kakšna je v resnici. Občinam Volosko-Kastav bi pa pripomorili, da store svojo dolžnost in da tej družbi povedo, da se ni norčevati iz našega jezika. — Sprevidni in iki električne železnice so menda skoraj sami Zgornji Štajerci. Če takega jokla vprašaš, te pogleda kakor bik nova vrata, odpre usta, iz katerih se izvali »boos ich verste nicht bindische, ali pa »bos hater gsgot«. Pretekli teden se je peljal iz Opatije v Volosko neki gospod. Ker je pa med potjo precej veter pihal, je prosil dotični gospod vlijudno sprevidnika, naj zare vrata od voza. Odgovor mu je bil: »Bos, sprechen sie deutsch, ich verstehe nicht kroatisch.« Ko je gospod le ostal pri svoji zahtevi, obrnil se je sprevodnik k nekemu drugemu v bližini stoječemu in ga vprašal, s tem ljudem prirojeno oliko: »Bos sagt er?« Pa tudi grobti so ti sprevodniki, kar se je videlo tedni, ko se je nekemu posestniku iz Voloske splašil konj pred vozom električne železnice. Sprevidnik je posestnika nagnal z »windischerjem«, naj gre vole gonit, a ne konje. Sploh so nekateri teh ljudi take sirovine, da jim bo treba pokazati ostre zobe, da bodo pametnejši in dostojnejši. — Gostje v Voloski. Knez Windischgrätz s soprogom, hčerko pokojnega prestolonaslednika Rudolfa, pride v kratkem v Volosko v ilo Ireneu, kjer ostane tri mesece. — Čez 4500 kron čistega dobička je ostalo za družbo sv. Cirila in Metoda za Istro od plesa, katerega je priredil posebni odbor dne 15. februarja t. l. v hotelu (Bristol) (Rudovič) v Opatiji. Čestitana vredno! — Tuje v Opatiji. Čestitana vredno! — Tuje v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1907 do 26. februarja 1908 11.464 oseb, od 20. do 26. februarja jih je prišlo 1005, a 26. februarja je bilo v Opatiji 2866 gostov.

Drobne novice.

Grofovstvo je dobil veleposestnik v Pleszovu Vladimir pl. Osiecki - Czapski.

Boj med Šokei in orožniki. V Petardi pri Pečuhu je orožniška patrola prepovedala v gostilni Šokcem peti hrvaške pesmi. Hrvatje so orožnika nagnali iz gostilne, nakar so ostali orožniki na cesti začeli strelijeti na Šokee ter dva ustrelili, več pa jih ranili.

— 22 rudarjev je zgorelo v rudniku v Hamsteadu pri Birminghamu.

Nenavaden vzrok samomora. V Berolinu je skočila v vodo 13letna hčerka učitelja Mansteina vsled žalosti, ker se je njena učiteljica omržila. Ko je mati spoznala svojo hčerko v mrtvašnici, se je zastrupila.

Zgorelo je dvorno gledališče v Meiningenu z dragoceno biblioteko vred.

S 100 metrov visokega stolpa cerkev sv. Petra v Monakovem je skočil neznan tujec ter se razbil, da trupla nihče ne prepozna.

Razne stvari.

* **Največji smaragd na svetu.** V Charlottenburgu je prišla v konkurenco gospa Kalau, vdova majorja Kalaua. Vdova je lastnica največjega smaragda na svetu. Smaragd tehta 414 karatov ter je vreden 310.000 mark.

* **Najmanjši vojak francoske vojske** je Marcel Lotlier, ki je visok 125 cm. Na Francoskem pri avsentriranju zda ne gledajo na visokost človeka, ampak le da ima 50 kg teže.

* **Vseučilišča v Evropi.** Nemčija ima 21 vseučilišč z 49.079 dijaki, Francija 16 vseučilišč z 31.494 dijaki, Avstro-Ogrska 11 vseučilišč z 29.509 dijaki, Anglija 15 vseučilišč s 24.716 dijaki, Italija 21 vseučilišč med temi 4 svobodne, s 24.281 dijaki, Rusija 9 evropskih vseučilišč s 23.257 dijaki, Španija 9 vseučilišč, izmed katerih pa je znano število dijakov le na šestih, in sicer 12.301, Švica ima 7 vseučilišč in le 6485 dijakov, Belgija 4 s 6079 dijaki, Švedska 3 vseučilišča s 5262 dijaki, Rumunija 2 vseučilišči s 4949 dijaki, Nizozemska 5 vseučilišč s 4020 dijaki, Grška 1 vseučilišče z 2598 dijaki, Portugalska 1 vseučilišče s 1700 dijaki, Norveška 1 vseučilišče z 1600 dijaki, Danska 1 vseučilišče s 1450 dijaki, Bolgarija 1 vseučilišče z 1014 (?) dijaki in Srbija 1 vseučilišče s 618 dijaki. Vseh dijakov na navedenih 125vseučiliščih je 228.721. Najbolje obiskovanih vseučilišč je naslednjih 10: Berolin (13.884), Pariz (12.985), Budimpešta (6.551), Dunaj (6.205), Moskva (5.860), Madrid (5.196), Monakovo (5.054), Napulj (4.918), Petrograd (4.652) in Lipsko (4.630). Za nas je najznamenitejša primera z Italijo. V Italiji je 21 vseučilišč, v Avstriji pa 11, dasi je v Italiji nad 5000 dijakov manj kakor v Avstro-Ogrski.

* **280 milijonov za 10 minut.** Te dni so otvorili železnično, ki veže ameriški državi New-York in New-Jersey pod reko Hudsonom, ki je na nem mestu 1500 metrov široka in 30 metrov globoka. 6500 delavcev je delalo podzemsko železnično osem let; stroški so znašali 280 milijonov, a nadaljnih 120 milijonov je določenih za razširjenje predora. Železnično so gradili v prvi vrsti zaradi delavcev in uradnikov, ki so se morali vsak dan voziti čez reko, a sedaj bodo osem minut poprej na svojem mestu.

Književnost.

— Navodilo h kartografičnim osnovam. Sestavlil prof. Josip Kozuh. Z 52 podobami. Izdana in zaživila »Zvezna trgovina« v Celju. Strani 136, cena 4 K. — Običajno se v šolah zemljekazi rišejo prostoročno po pestrem risanju brez vsakega merila. Da so take karte netočne, je pač naravno. Temu nedostatku je sedaj odpomogel prof. Kožuh z navezeno knjigo, namenjeno učiteljičem, s katerimi so znašali 280 milijonov, a nadaljnih 120 milijonov je določenih za razširjenje predora. Železnično so gradili v prvi vrsti zaradi delavcev in uradnikov, ki so se morali vsak dan voziti čez reko, a sedaj bodo osem minut poprej na svojem mestu.

Vse na naznajene knjige in lišti se dobivajo v »Narodni knjigarna« na Jurčičevem trgu št. 3.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega poročnega sodišča

Včerajna obsodba. Jakob Modic je bil obsojen radi hudo delstva

na 4 leta težke ječe, Janez Peterič je bil oproščen.

Morilee svoje matere pred sodniki. Janez Mihelič, 32 let star, oženjen posestnik v Sneberjih, se je moral zagovarjati zaradi težke obtožbe, naperjene proti njemu zavoljo umora svoje rodne materje. Janez Mihelič je bil vojak, ko je pa prišel domu, se je napotil po zasluzku v Ameriko, kjer je postal 4 leta, in se povrnil mesečno oktobra 1905 domu. Iz Amerike je poslal očetu od svojega zasluzka 1860 K, materi pa 340 K, v gotovini pa prinesel domov, kakih 400 K. Od tega denarja je porabil oče 1000 kron za nakup nekega travnika, nekaj je izdal tudi za popravilo gospodarskih poslopij, ostanek si je pa zase pridržal. Prihodno spomlad mu je oče izročil gospodarstvo, a to pod neugodnimi pogoji. Po izročilni pogodbi se je zavezal obdolžene plačati očetu in materi vsakemu po 1100 kron, vrh tega pa še očetu vsako leto 10 K v gotovini za priboljšek, materi pa po 2 K na mesec. Nadalje so si izgovorili starši dosmrtno stanovanje v posebni sobi, užitek poljskih pridelkov od ene njive, skupno hrano in 3/4 litra mleka na dan. Za slučaj, če ne bi mogli skupaj živeti, je bilo določeno za vsakega po 40 v. na dan. Pod takimi trdimi pogoji je prevzel obdolžene posestvo in ni čudno, da so se mu kmalu odprle oči. Čez 14 dni po sklenjeni pogodbi se je Janez Mihelič oženil. Od 1100 K, katere je imel oče Franc od njega terjati, mu

je do 90 K vse izplačal; materi je padala na račun 400 K. Obdolžene trdi, da je bilo očetu kmalu žal, da je izročil posestvo, med sinom in starši se je vnel preprič, ki se je vsak dan bolj poostrel. Okoli sv. Jakoba m. l. je šel oče od hiše ter si poiskal službo v Ljubljani, mati se je pa isto jesen preselila s svojo hčerko Frančisko v hišo Frančiske Črne v Sneberjah. Koncem leta 1907. so zahtevali starši na podlagi izročilne pogodbe, da jim sin mestu skupnega stanovanja in hrane izplača vsakemu po 40 v. na dan. Ker pa obdolžene tega tudi hotel storiti, je prišlo po pravde. Zastopnik, odvetnik dr. Poček, je vložil najprej tožbo v imenu očeta Franceta, in bi bila tej, za slučaj da ugnodno izide, sledila tožba matere. Dne 27. decembra m. l. se je pri tukajšnjem okrajnem sodišču vršila obravnavna; obdolžene je zastopal odvetnik dr. Hribar. Sodnik je sklenil po končani razpravi, da se bo vsakemu izročilne pogodbe izplačal po 50 kg.

Tolmin, 5. marca. Učiteljstvo tolminškega okraja izkreno čestita Ganglu na zmagi. — Tolminsko učiteljsko društvo.

Slov. Bistrica, 5. marca. Pri današnjem zborovanju navzoči z veseljem pozdravljamo izvolitev tovariša Gangla za deželnega poslanca. Živelj je prvočasnega odvetnika.

Trbovlje, 5. marca. S trdnimi si

upi zmage črne strle v prah sovraze, Idrija ti mesto vrlo, klicajo na vse ti grlo slava! — Trboveljski učitelji.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

Gorica, 6. marca. Končni izid deželnozborske volitve v skupini mest in trgov še ni znan. Do 2. popoldne so bili znani trije rezultati: Na prednjak A. Gabršček: Tolmin 82, Sežana 35, Sv. Križ 45, Kobarič 61, Kanal 38, Bovec 35; klerikale Jonke: Tolmin 58, Sežana 4, Sv. Križ 43, Kobarič 4, Kanal 58, Bovec 81. Do sedaj je torej dobil G. a bršček 296 glasov, klerikale J. Jonko pa 248. V Ajdovščini, Nabrežini in Komnu je volitve šele popoldne. Ker so ti trgi po pretežni večini napredni, da docela zagotovljeno, da zmaga kandidat narodno - napredne stranke Andrej Gabršček.

<p

Slovenči in Slovenke! Ne zabiťte
družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kursi dun. borze 6. marca 1908

stavbovan papir.

Denar Blago

5% majska renta . . .	97 90	98 10
5% srebrna renta . . .	97 85	98 05
5% avstr. kronska renta . . .	97 80	98-
5% zlata . . .	116 90	117 10
5% ogrska kronska renta . . .	94 25	94 45
5% zlata . . .	112 20	112 40
5% posojilo dež. Kranjske . . .	97 75	98 75
5% posojilo mesta Spiljet . . .	100 10	101 10
5% Zadar . . .	99 85	100 85
5% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	98 90	99 90
5% češka dež. banka k. o. z. . .	97 75	98 75
5% zast. pisma gal. dež. . .	97 75	98 75
5% hipotečne banke . . .	99 50	100 50
5% pešt. kom. k. o. z. 10% pr. . .	103—	104—
5% zast. pisma innera. hranilnice . . .	99—	100
5% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	98	99—
5% z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih železnic d. dr. . .	99 25	100 25
5% obl. češke ind. banke prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	98 50	99 50
5% prior. dolenskih žel. . .	98 75	99 75
5% prior. juž. žel. kup. 1/4 . . .	299—	301—
5% avstr. pos. za žel. p. e. . .	98 75	99 75
5% srečke . . .	151—	155—
5% od 1. 1860/ . . .	152—	156—
5% od 1. 1864 . . .	262—	266—
5% tizske . . .	149 75	153 75
5% zem. kred. I. emisije . . .	273 25	279 25
5% II. ogrske hip. banke . . .	271—	277—
5% srbske à frs. 100— turške . . .	246 50	252 50
5% 101 50	101 50	107 50
5% 187 75	188 75	193 75
5% 21 90	23 90	25 90
5% 853—	463—	473—
5% 111—	111—	111—
5% 102—	108—	114—
5% 64 50	68 50	72 50
5% 51 50	55—	59—
5% 28 75	30—	32—
5% 50—	76—	80—
5% 220—	230—	240—
5% 505—	515—	525—
5% Delnice . . .	142 60	143 60
5% Državne železnice . . .	671 25	672 25
5% Avstrijske bančne deln. . .	1716—	1726—
5% Avstri. kreditne banke . . .	644 10	645 10
5% Ogrske . . .	776—	777—
5% Živnostenske . . .	239 75	240 75
5% Premogok v Mostu (Brüx) . . .	738—	744—
5% Alpinski montan . . .	659 25	660 25
5% Praške žel. ind. dr. . .	2629—	26 9—
5% Roma-Murányi . . .	541 40	542 40
5% Trboveljske prem. družbe . . .	262—	265—
5% Avstri. orožne tovr. družbe . . .	550—	557—
5% Češke sladkorne družbe . . .	153—	157—
5% Valence . . .	11 35	11 37
5% franki . . .	19 11	19 13
5% Marke . . .	23 50	23 56
5% Sovereigns . . .	24 04	24 10
5% Marke . . .	117 60	117 8
5% Ladički bankovci . . .	95 70	95 95
5% Dukat . . .	2 51	2 51
5% Dukat . . .	4 84	5—
Zitne cene v Budimpešti. . .		
Dne 6 marca 1908.		
Termin . . .		
Pšenica za april . . .	za 50 kg K	11 95
Pšenica za oktober . . .	za 50 kg K	9 83
Rž za april . . .	za 50 kg K	10 55
Korenza za maj 1908 . . .	za 50 kg K	7 58
Oves za april . . .	za 50 kg K	7 82
Efektiv. . .		
10 vin. ceneje. . .		

Zahvala.

Vsem onim p. n. gospodom gostom restavracije na juž. kolodvoru v Ljubljani, zlasti še gosp. restavratelu Jos. Schreyu, ki so med sabo nabrali lepo sveto in mi jo danes poslali po strojevodu g. Kesslerju, izkram tem potom svojo najtoplejšo zahvalo. S kako radostnim srcem sem ta velikodusni dar sprejela in kako dobro mi je došla ta izdatna in neprizakovana podpora, je umevno, če se pomici, da mi je ponesečen soprog zapustil pet malih gladnih otročičev in nit krajevca denarja.

Bog plati milim dobrotnikom!

Raskovec, 5. marca 1908.

Aleksiya Zavri

vdova po ponesečenem prv. žel. čuvaju.

Meteorološko poročilo.

ština nad morjem 306. Srednji zračni tlak 726-8 mm

marca	čas	Stanje baro metra	Temp. °C.	Vetrovi	Nebes
5. 9. sv.	741 4	41	sl. vzhod del. oblač.		
6. 7. aj.	741 7	21	brezvetro nočno		
6. 2. pop.	740 8	55	slab jug oblačno		

Srednja včerajšnja temperatura: 4°1 nor malna 1°9. — Padavina v mm 00.

Mesečna soba

lepo meblirana, s posebnim vhodom in razgledom na ulico, se odda 1 ali 2-ma gospodoma.

Več se poizve na Starom trgu Štev. 9, II nadstropje. 804—

DRVA

Ker sem v svojo pekarnico uvedel kurjav s premogom, se prav ceno (eventualno tudi na sežnje) prodaja vsa drva na mojem lesišču (na oglu Igrških in Hilšerjevih ulic), to je okoli 100 sežnjev lepih suhih drv in 20 sežnjev mehkih drv.

Jean Schrey.

Najboljše ure

čez 30.000 kupljениh!

1'45 3'25

glđ. glđ.

čez 1500

Za spomladnjo in poletno sezijo

popolno sortirana zaloga sveže dospelih

25.000 kosov

damske, moške, dekliške, deške konfekcije

in sicer: čez 5000

najmodernejših suknih oblek od glđ. 4, 7·50, 10

naprej;

čez 1500

svršnikov in raglanov

najnovejših barv od glđ.

6, 9, 12 naprej;

čez 2500

otroških in deških oblek od glđ. 1·90, 3·50 naprej;

čez 1000

dolgih pelerin iz velblodje

drake ali gumastih od glđ. 3, 5 naprej;

čez 5000

damskih jopic, paletotov,

plaščkov in kostumov od glđ. 3, 5, 10 naprej;

čez 10.000

kril, bluz, pasov, kakor tudi moških klobukov, športnih čepic in perila.

Pariški in berlinski modeli za damsko konfekcijo vsak čas v zalogni; dalje tudi izvirne angleške športne obleke in svršniki.

Naročila po meri se izvršujejo na Dunaju najfinje in najhitreje.

Pošiljati na izbiro se pošljajo tudi brez povzetja kamorkoli. 832—

Čudovito nizke cene!

Angleško skladnišče oblek

O. Bernatović

Ljubljani, Mostni trg 5.

Zdrave delavke

od 16.—35. leta se sprejemajo k trajajočemu, lahkemu in dobro plačanemu delu v tovarni v Gradišču, Moserholzasse 50—54.

814—3

V bližini nove gimnazije na Poljanah se oddala takoj

mesečna soba

s posebnim vhodom in električno razsvetljavo.

Naslov v upravnosti "Slovenskega Naroda". 798 2

Sprejmem koncipijenta

Prednost ima oni, ki ima triletno prakso § 31 c. p. r.

807—3

Dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju.

Prav značilno trdilo vsi

da je

Fichtenin'

edino radikalno sredstvo za popolno uničenje vsakršnega mrčesa in njegove zalege.

251—2

Rabi se ob obduvanju vrednimi uspehi v stanovanjih, sadovnikih, lepotnih in zelenjadnih vrtih in pri snemanju domačih živali.

Priznalna pisma brezplačno pri vseh prodajalcih.

ooo Dobiva se povzroči! ooo

Izdelovalnice Flechtenina

Karel Ebel & Komp.

država z omejeno zavezo Opava

Ose. kr. avstrijske

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Dohod v Ljubljanoju žel. tel.

6·58 zjutraj. Osebni vlak v